

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρώτος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδ. φρ. 20—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἐκάστ. ἔτους; καὶ εἴνε ἑτήσια —Τιμὴ προηγ. φύλλον λ. 30.—Γραφ. τῆς Διευθύνσεως: Ὁδ. Σταδίου, 6.

9 Μαΐου 1876

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ ΡΙΚΑΡΔΟΥ,

Ἡ

ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΥΧΗΝ

Συνίτια ἰδί σελ. 273.

Δ'

Ὅτι ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ οἰκονομία προξενοῦν τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα. Καὶ περὶ τοῦ τί στοιχίζει ἐν ἐλάττωμα.

«Εἶπαμεν, φίλοι μου, πολλὰ περὶ τῆς ἐργασίας, καὶ περὶ τῆς προσοχῆς μὲ τὴν ὁποίαν ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος χρεωστέϊ νὰ κυττάζῃ τὰς ὑποθέσεις του. Ἐὰν ὅμως θέλωμεν νὰ ἤμεθα βέβαιοι περὶ τοῦ καλοῦ ἀποτελέσματος, πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ τὴν οἰκονομίαν.

Ἐκεῖνος ὅστις, καθ' ὅσον ἀθροίζει κέρδη, ἐν ἡξυβρεί νὰ οἰκοδομῇ, ἢ ἀποθάνῃ χωρὶς ν' ἀφήσῃ δεκάρα, ἀφοῦ, ὄλην του τὴν ζωὴν, εἶχε κολλημένην τὴν μύτην του εἰς τὴν θημορίαν. Ἀπὸ παχὺ μαγειρεῖον ἐβγαίνει λιγνὴ διαθήκη, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ῥικάρδος. Ὅποταν αἱ γυναῖκες διὰ τὸ σαμοβάρι ἀφίρουν τὴν ρόκαν καὶ τὴν βελόναν, ὅποταν οἱ ἄνδρες διὰ τὸ ποῦντσι λησμονοῦν τὴν ἀξίτην καὶ τὸ σφυρίον, αἱ περιουσίαι ἔρχονται καὶ παρέρχονται. Ἡ Ἀμερικὴ δὲν ἐπ.λοῦτισε τὴν Ἰσπανίαν, διότι τὰ ἐξοδά της ἦσαν ἀνώτερα τῶν εισοδημάτων της.

Διώξατέ μου τὰ τρελλὰ ἐξοδά, καὶ τότε δὲν θὰ παραπονήσῃτε τόσο οὔτε διότι οἱ καιροὶ εἶναι δύσκολοι, οὔτε διότι οἱ φόροι εἶναι ἔσχατοι, οὔτε διότι τὰ ἐξοδά εἶναι μεγάλα. Γυναῖκα, κραισὶ, παιρνίδι, διασκεδάσεις, κάμνουν τὸν πλοῦτον μικρὸν καὶ τὰς ἀνάγκας μεγάλας. Καὶ πάλιν Ἐὶ ὅσα στοιχίζει ἐν ἐλάττωμα, ἀνατρέφονται δύο παιδιά. Ὅλιγον τσάϊ, ὀλίγον ποῦντι ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, τράπεζα καλῶς καλῆτερα προμηθευμένη, φορέματα καλῶς εὐγενικώτερα, ὀλίγα ἐκδρομαὶ καὶ διασκεδάσεις, τί τάχα μεγάλα πράγματα εἶναι, νομίζετε; Ἀλλὰ, φίλε μου, συλλογίσου ὅτι τὸ ὀλίγον, συγχρὰ ἐπαλαμβαρόμενον, γίνεται πολὺ. Πυλαχθῆτε πρὸ πάντων ἀπὸ τὰ μικρὰ ἐξοδά, μικρὴ τρύπα βυθίζει μέγα πλοῖον, καθὼς λέ-

ΤΟΜΟΣ Α'—1876.

γει ὁ ἀνθρωπάκος Ῥικάρδος. Καὶ πάλιν Ὅστις ἀγαπᾷ τὰ ὀρεκτικὰ κομμάτια, γίνεται διακοράρης. Καὶ πάλιν Ὅι τρελλοὶ κάμνουν τὰ γέυματα, καὶ οἱ φρόνιμοι τὰ τρώγουν.»

Ε'

Ὅτι ἡ εὐθηνία εἶναι ἐπικίνδυνος. Καὶ τί στοιχίζουν τὰ χρήματα.

«Ἴδου ἐδῶ συναθροισμένοι ὅλοι σας, ὅπου πωλοῦνται μικρὰ καὶ νόστιμα πραγματάκια. Τὰ ὀνομάζετε καλὰ πράγματα, ἀλλὰ θὰ γίνουν, ἂν δὲν προσέξετε, κακὰ διὰ μερικὸς ἀπὸ σας. Περιμένετε ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα νὰ πωληθοῦν εὐθηνά, καὶ ἴσως πολὺ κάτω τῆς ἀξίας των' ἀλλ' ἂν δὲν ἔχετε αὐτῶν ἀνάγκην, θὰ ἦναι διὰ σὰς ἀκριβὰ. Ἐνθυμηθῆτε ὅτι λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ῥικάρδος Ἐὰν ἀγοράζῃς πράγματα τῶν ὁποίων δὲν ἔχεις ἀνάγκην, γρήγορα θὰ πωλήσῃς ὅσα σοῦ εἶναι ἀναγκαῖα. Καὶ πάλιν Ἐἰς τὰς μεγάλας εὐθηνίας συλλογίζου τί πρέπει ν' ἀγοράσῃς. Τί ἐννοεῖ μὲ τοῦτο; Ἐννοεῖ ὅτι ἴσως ἡ εὐθηνία εἶναι μόνον κατὰ τὸ φαινόμενον, ἢ ὅτι θὰ σὲ στενοχωρήσῃ εἰς τὰ ἐξοδά σου, καὶ ἐπομένως θὰ σοῦ προξενήσῃ περισσότερον κακὸν παρὰ καλόν' διότι εἰς ἄλλο μέρος λέγει Ἡ εὐθηνία πολλοὺς ἀθρώπους ἐπτώχευσε. Καὶ πάλιν Ἐὶ τρελλὰ! νὰ ἐξοδεύῃ κἀνεὶς τὰ χρήματά του, καὶ ν' ἀγοράζῃ μεταμέλειαν! Καὶ ἐν τούτοις, ἡ τρέλλα αὐτὴ γίνεται καθ' ἡμέραν εἰς τὰς δημοπρασίας, διότι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐνθυμοῦνται τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ ἀνθρωπάκου Ῥικάρδου. Διὰ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἔχουν εἰς τὴν ῥάχιν των καλὸν φόρεμα, πόσοι ἄνθρωποι δὲν περιπατοῦν μὲ τὴν κοιλίαν ἀδειανήν, καὶ δὲν ἀφίρουν τὴν οἰκογένειαν των λιμοκτονοῦσαν! Μετάξια καὶ ἀτ.λάζια, βελούδια καὶ κακούμια, σβύρουν τὸ πῦρ τῆς ἐστίας, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ῥικάρδος.

Αὐτὰ δὲν εἶναι ἀνάγκαι τοῦ βίου' μόλις ἠμποροῦν νὰ ἐνομασθοῦν ἡδοναὶ αὐτοῦ. Καὶ ὡστόσο, ἐπειδὴ λάμπουν, πόσοι ἄνθρωποι δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὰς ἀποκτήσουν; Μὲ τὰς τοιαύτας καὶ ἄλλας ἀνοησίας, οἱ λεγόμενοι κομποπροσπεῖς καταντοῦν εἰς τὴν πτωχείαν, καὶ ἀναγκάζονται νὰ δανεισθοῦν ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ὁποίους εὖως χθὲς ἐπεριφρονοῦσαν, οἱ ὅποιοι ὅμως μὲ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν οἰκονομίαν, ἠμπόρεσαν νὰ βρ-

σταχθοῦν. Αὐτὸ ἀποδεικνύει φανερὰ ὅτι χωριάτης ὀρθὸς ἀξίζει περισσύτερον ἀπὸ γογατιστὸν ἄρχοντα, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ῥικάρδος.

Ἴσως αὐτοὶ οἱ κύριοι ἐκληρονόμησαν τὴν μικρὰν τῶν περιουσιῶν, χωρὶς νὰ μάθουν πῶς τὴν κερδαίνουν. Ἴσως ἔλεγαν μέσα τῶν ἡμέρα εἶναι, ποτὲ δὲν θὰ κάμῃ γύκτα. Διὰ περιουσιῶν καθὼς τὴν ἰδικήν μου, τίποτε δὲν εἶναι τὸ μικρὸν αὐτὸ ἔξοδον. Ἐβγαλε ὅμως, ἔβγαλε ἀπὸ τὸ ἀμπάρι, καὶ γλήγορα θὰ εὔρησ τὸν πάτον, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ῥικάρδος. Ὅταν στερεύσῃ τὸ πηγάδι, τότε γρωρίζεται ἡ ἀξία τοῦ νεροῦ. Ἄν ἤκουαν τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀνθρωπάκου, τὴν ἀξίαν αὐτὴν θὰ τὴν ἐγνώριζαν προτύτερα. Θέλει νὰ μάθῃς τὴν ἀξίαν τῶν χρημάτων; δοκίμασε νὰ δανεισθῇς ὅποιος ζητεῖ δανειστὴν, ζητεῖ ἀποκεραλιστὴν, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ῥικάρδος. Τὰ αὐτὰ πρέπει νὰ εἰπούμεν καὶ διὰ τοὺς ὅσοι δανείζουν εἰς παρομοίους ἀνθρώπους, ἔταν θέλουν νὰ λάβουν ὀπίσω τὸ ἀργύριον αὐτῶν.»

Ἔπεται συνέχεια.

Σ.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνέχεια· ἰδί σελ. 274.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΝΑΤΗ

Ἐν ἄνθραξ καὶ τὸ ἔξυγονον.

Ἐφθάσαμεν, τέλος πάντων, καλὴ μου μαθήτρια, εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἀναπνοῆς, εἰς τὴν ἐξήγησιν δηλ. τοῦ διατι ἀναπνέομεν.

Πρόσεχε δὲ πολὺ, διότι σήμερον θὰ ἀπαντήσωμεν νέα καὶ πολὺ περιέργα πράγματα.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ἀνθρακοπωλεῖον οὕτως εἰπεῖν τοῦ σώματός μας.

Μὴ γελάς. Εἶδομεν ἤδη, ὅτι εἶδος τι ἐμπορίου γίνεταί ἐντὸς τῶν πνευμόνων μας, καὶ ἀντικείμενον τοῦ ἐμπορίου αὐτοῦ εἶνε ὁ ἄνθραξ.

—Πῶς, δηλαδή; θὰ ἐρωτήσης, κάρβουνα ἀληθινά, καθὼς ἐκείνα τὰ ὅποια μεταχειρίζεται ἡ μαγειρίσά μας; Ἄλλ' ἡμεῖς δὲν ἔχομεν εἰς τὸ σῶμά μας κάρβουνα, οὔτε τρώγομεν τοιαῦτα.

Μάλιστα, κυρία μου, ἀληθινὰ κάρβουνα, καὶ τοιαῦτα κάρβουνα τρώγεις, —μὴ πρὸς κακοφρονισμόν σου, παρακαλῶ. —

Τίποτε δὲν τρώγεις, χωρὶς νὰ τρώγῃς συγχρόνως καὶ ὀλίγον ἄνθρακα.

Γελάς καὶ πάλιν, καὶ κάμνεις κακά.

Ἄν τὸ ψωμί μείνῃ πολλὴν ὥραν εἰς τὸν φούρνον τί γίνεται;

Μαῦρον θέβαια.

Ἄν τὸ κρέας μείνῃ πολλὴν ὥραν εἰς τὴν ἐσχάραν, τί γίνεται;

Μαῦρον ἐπίσης.

Ἄν ἀφήσῃς τὰ κάστανά σου πολλὴν ὥραν εἰς τὴν φωτιάν, τί γίνονται;

Μαῦρα καὶ αὐτά.

Μαῦρα ὅλα ὡς κάρβουνα.

Αὐτὸς ὁ ἄνθραξ λοιπὸν δὲν μετέβη θέβαια ἀπὸ τὴν ἐστίαν τοῦ μαγειρείου εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα, τὸν ἄρτον, τὸ κρέας, τὰ κάστανα, ἀλλ' ὑπῆρχεν ἀναμφιβόλως ἐντὸς αὐτῶν. Δὲν ἐφαίνετο ὅμως, διότι ἦτο κρυμμένος ἐντὸς ἄλλων πραγμάτων, τὰ ὅποια βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἀφήρесе τὸ πῦρ, καὶ τὸν ἄφησε μόνον καὶ δρατὸν.

Ὁ ἄνθραξ, κόρη μου, εἶνε πρᾶγμα πολὺ περισσότερον διαδεδομένον παρ' ὅσον φαντάζεσαι. Ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον βλέπεις εἰς τὸ μαγειρεῖον, προέρχεται ἀπὸ τὰ ξύλα τῶν δένδρων, ὅπου ὑπάρχει ἀφθονώτερος παρὰ ἀλλοῦ. Δὲν ὑπάρχει ὅμως τεμάχιον φυτοῦ ἢ ζώου, ὅσον μικρὸν καὶ ἂν τὸ υποθέσῃς, τὸ ὅποιον νὰ μὴ περιέχῃ ἄνθρακα. Εἰς τὴν σάκχαριν, εἰς τὸ κρασί, καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ νερὸν, τὸ ὅποιον πίνεις, ὑπάρχει ἄνθραξ. Ὑπάρχει εἰς τὸν κάλαμον διὰ τοῦ ὁποίου γράφω αὐτὴν τὴν στιγμὴν, εἰς τὸ χαρτίον ἐπὶ τοῦ ὁποίου γράφω, εἰς τὸ μανδύλιον τὸ ὅποιον ἔχω ἐντὸς τοῦ θυλακίου μου ἄς τὰ πλησιάσω ὅλα αὐτὰ διὰ μίαν στιγμὴν εἰς τὸ φῶς τοῦ κηρίου μου, καὶ θὰ μαυρίσουν εἰς τὴν στιγμὴν, θὰ γίνουσι δηλ. κάρβουνον. Καὶ εἰς αὐτὸ τὸ κηρίον ὑπάρχει ἄνθραξ, καὶ εἰς τὴν θρυαλλίδα του, καὶ εἰς τὸ ἔλαιον τοῦ λύχνου ἐπίσης· εἶνε δὲ εὐκολώτατον νὰ συναζώμεν ὅσον θέλομεν, ἀρκεῖ μόνον νὰ θέσωμεν ἐπάνω εἰς τὸ φῶς ἓν τεμάχιον ὑαλίου, τὸ ὅποιον θὰ μαυρίσῃ ἀμέσως.

Ἄνθραξ ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ ἀέρος, ἄνθραξ ἐντὸς τῆς γῆς, ἄνθραξ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Τώρα, ἐλπίζω, δὲν θὰ μοῦ εἰπῇς πλέον ὅτι δὲν τρώγεις ἄνθρακα. Ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα, τὰ ὅποια ὑπάρχουν ἐπὶ τῆς τραπέζης σου, ἔταν τρώγῃς, μόνον εἰς τὸ ἄλας δὲν ὑπάρχει ἄνθραξ.

Τὸ σῶμά μας λοιπὸν εἶνε γεμάτων ἄνθρακα, καὶ ὅ,τι τρώγομεν φέρει ἀδιακόπως νέον ἄνθρακα ἐντὸς του. Ἐπειδὴ δὲ, καθὼς ἄλλοτε σοῦ ἔλεγον, τὸ αἷμα σαράναι ἀδιακόπως τὸ παλαιὸν καὶ ἄχρηστον ὑλικὸν καὶ φέρει νέον, ὁ παλαιὸς καὶ ἄχρηστος ἄνθραξ παρασύρεται ἐπίσης ὑπὸ τοῦ αἵματος. Φέρεται εἰς τοὺς πνεύμονας, καὶ ἐκεῖ παραδίδεται εἰς τὸν ἀέρα, ὅστις τὸν χρειάζεται διὰ μίαν πολὺ περιέργον ἐργασίαν, περὶ τῆς ὁποίας θὰ σοῦ ὁμιλήσω ἄργότερα.

Ἄντὶ δὲ τοῦ παλαιοῦ αὐτοῦ καὶ ἀχρήστου ἄνθρακος, ὁ ἀῆρ δίδει εἰς τὸ αἷμα ἄλλο τι πρᾶγμα χρησιμώτατον εἰς αὐτὸ καὶ ἀπαραίτητον, χωρὶς τὸ ὅποιον δὲν δύναται τὸ αἷμα νὰ ἐπανεῖλθῃ εἰς τὰ ὄργανα τοῦ σώματος, διότι κανὲν τότε δὲν ἤθελεν ἀναγνωρίσει καὶ σεβασθῆ τὴν ἐξουσίαν του.